

منشور توانمندسازی مدرسه محور (متمم)

دانشگاه تهران ، تالار علامه امینی

۸۰۷ آذر ۹۴

سند استخراج شده از دومین کنفرانس ملی
توسعه و عدالت آموزشی

به نام او
که دانا و تواناست

اطلبوا العلم من المهد إلى اللحد

بیابید میان حامیان توسعه و عدالت آموزشی پل بز نیم

www.hamianefarda.com

 [telegram.me/hamianefarda](https://t.me/hamianefarda)

تلفکس: ۰۲۱-۷۷۹۵۶۱۵۴

شعار کنفرانس دوم:

همدلی و هم‌زبانی مردم و سیاست‌گذاران
برای فقرزدایی آموزشی کودکان

محورهای کلیدی کنفرانس

۱. غنابخشی عدالت‌محور سرمایه انسانی کودکان، به‌عنوان جانشین سرمایه نفتی، برای «تثبیت اقتصاد مقاومتی»
۲. «سند تحول بنیادین» و راهکارهای عملیاتی «گسترش همه‌جانبه عدالت آموزشی و تربیتی»
۳. «مدارس ۱۴۰۴» و توانمندسازی هم‌زمان در آموزش، تغذیه، سلامت جسمی و نشاط روحی
۴. نقش برنامه‌های محرومیت‌زدایی مدرسه‌محور در «ثبات اجتماعی-سیاسی-رهنگی امنیتی»
۵. الزامات تحقق دستور موکدره‌بری برای توسعه عدالت آموزشی کودکان مهاجر
۶. عدالت آموزشی کودکان، «کیفی‌سازی جمعیت» و سیاست‌های کلان جمعیتی
۷. «نوآوری‌های ICT» و توسعه آموزشی عدالت‌محور
۸. توسعه عدالت آموزشی در «بودجه ۹۵» و «برنامه ششم توسعه»
۹. آسان‌سازی و تنوع‌بخشی «مشارکت مردمی» در توسعه عدالت آموزشی
۱۰. نقش «بنیادهای انقلابی» و «نهادهای حاکمیتی غیردولتی» در توسعه عدالت آموزشی
۱۱. طراحی و انتشار عمومی «دایره‌المعارف آماری پیشرو» در جهت توسعه عدالت آموزشی
۱۲. راهکارهای عملیاتی «کاهش تمرکز در آموزش و پرورش» در جهت توسعه و عدالت آموزشی
۱۳. نقش «محرومیت‌زدایی مدرسه‌محور» در تحقق هم‌زمان پیشرفت پایدار، عدالت پایدار و امنیت پایدار
۱۴. راهکارهای رفع تبعیض جنسیتی، قومیتی و جغرافیایی، در بهره‌مندی از آموزش‌های همگانی توانمندساز
۱۵. نقش «مسئولیت‌پذیری اجتماعی شرکت‌ها» و «نوآوری‌های اجتماعی» در توسعه و عدالت آموزشی کودکان

غنی‌سازی «سرمایه انسانی» به‌عنوان جایگزین «سرمایه نفتی»

سیاست‌های کلی نظام

■ «اصل ۳۰»، «اصل سوم» (بندهای ۳ و ۹ و ۱۲)، و نیز «اصل ۴۳» (بند ۱) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، بر وظایف دولت در محرومیت‌زدایی - توانمندسازی پایدار صراحت داشته و بر ایجاد دسترسی به آموزش عمومی رایگان و باکیفیت، به‌عنوان اسکلت سیاست‌های محرومیت‌زدایی - توانمندسازی تأکید دارند.

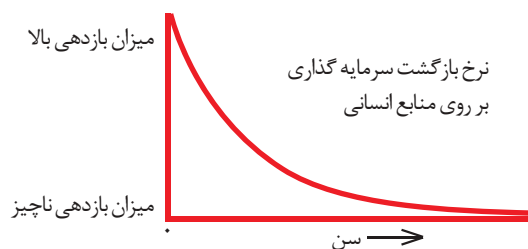
■ در پیش گرفتن سیاست‌های «افزایش کمی» جمعیت، برنامه‌ریزی برای «توسعه کیفی» جمعیت را به‌عنوان «سیاستی مکمل»، ضروری می‌سازد (مطابق تأکید بندهای ۸ و ۱۴ سیاست‌های جمعیتی ابلاغی مقام معظم رهبری بر کیفی‌سازی جمعیت)

■ برای ریل‌گذاری اقتصاد ملی در مسیر تحقق «اقتصاد بدون نفت»، ضرورت فراوانی برای تدوین استراتژی جامع «توسعه انسانی کودکان و نوجوانان» به منزله ستون کلیدی تولید «ثروت جایگزین نفت» احساس می‌شود

پژوهش‌های بین‌المللی

جیمز هکمن (برنده نوبل اقتصاد سال ۲۰۰۰):

براساس مقایسه صدها برنامه محرومیت‌زدایی در کشورهای مختلف، مشاهده می‌شود که کم‌فاسدترین و در عین حال پربازده‌ترین آنها (به لحاظ بازدهی اقتصادی و اجتماعی)، برنامه‌هایی هستند که بر ارتقای وضعیت «آموزش»، «سلامت» و «تغذیه» کودکان و نوجوانان تمرکز دارند

رتبه‌بندی بین‌المللی کاربرد تکنولوژی در مدارس

رتبه ۶ جهان در سال ۲۰۱۴	سنگاپور
رتبه ۱۰	کره جنوبی
رتبه ۱۸	امارات متحده عربی
رتبه ۳۲	رژیم اشغالگر قدس
رتبه ۳۴	مالزی
رتبه ۵۸	ترکیه
رتبه ۶۳	عربستان
رتبه ۶۸	ارمنستان
رتبه ۷۷	هند
رتبه ۸۹	پاکستان
رتبه ۱۲۶ جهان در سال ۲۰۱۵	ایران
رتبه ۱۳۱	مصر
رتبه ۱۴۱	یمن

منبع: گزارش رقابت پذیری جهانی؛ مجمع جهانی اقتصاد ۲۰۱۵

مشارکت آموزشی «دولت»

علیرغم جایگاه ویژه «سیاست‌گذاری برای توسعه آموزشی کودکان و نوجوانان» در تحقق توانمندسازی و محرومیت‌زدایی پایدار، میانگین «بودجه سیاست‌گذارانه» آموزش و پرورش (به معنای «بودجه غیرپرسنلی» یا به عبارت دیگر، کل بودجه آموزش و پرورش منهای حقوق و مزایای کارکنان)، برابر است با: ماهانه ۲۳۰۰ تومان به ازای هر دانش‌آموز ۶ تا ۱۸ ساله مدارس دولتی

منبع: گزارش ۱۰۰ روزه دولت تدبیر و امید و نیز گزارش بودجه‌ای مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی

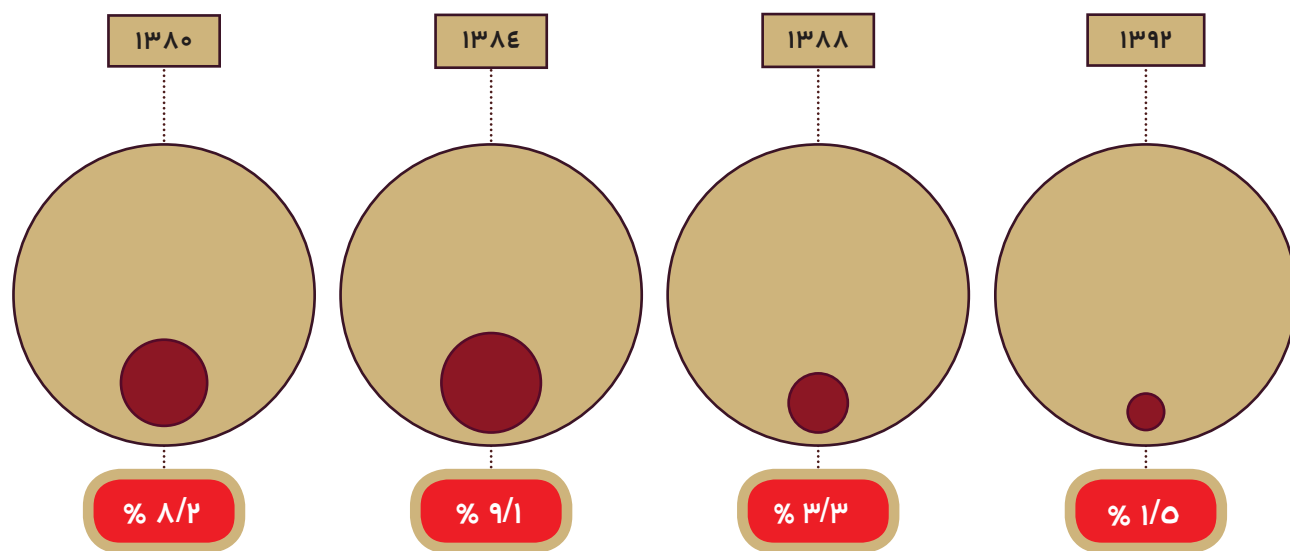
مشارکت آموزشی «خانوارهای محروم»

در کردستان، ۷۰ درصد خانوارهای دارای فرزند بین ۶ تا ۱۸ سال، ماهانه کمتر از ۲۰۰۰ تومان به آموزش فرزندان خود اختصاص می‌دهند. در استان‌های سیستان و بلوچستان، خراسان جنوبی و بوشهر، حدوداً ۶۵ درصد خانوارها چنین وضعیتی دارند.

منبع: محاسبات براساس نتایج خام پیمایش «بودجه خانوار» ۱۳۹۳ (مرکز آمار ایران)

سه‌م «بودجه سیاست‌گذارانه» از کل بودجه آموزش و پرورش

توضیح: منظور از «بودجه سیاست‌گذارانه» آموزش و پرورش، بودجه غیر پرسنلی یا به بیان دیگر کل بودجه آموزش و پرورش منهای حقوق و مزایای معلمان و کارمندان است. متأسفانه مزیغه شدید «بودجه سیاست‌گذارانه» آموزش و پرورش در سال‌های اخیر، باعث محدودیت شدید در اجرای هر طرح بهبوددهنده وضعیت آموزشی و پرورشی و تفریحی و ورزشی و... در مدارس دولتی شده و به تدریج این نقش وزارتخانه کلیدی را به نقش یک «حسابدار» پرداخت‌کننده حقوق و مزایا تنزل داده است. منبع آمارها: گزارش‌های مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی در سال‌های مختلف

شورای راهبردی کنفرانس

خبرگان آموزش و پرورش

<p>محمود مهر محمدی
استاد علوم تربیتی دانشگاه تربیت مدرس</p>		<p>مهدی نوید ادهم
دبیر کل شورای عالی آموزش و پرورش</p>		<p>سید محمد بطحایی
معاون توسعه مدیریت آموزش و پرورش</p>		
<p>مهرزاد حمیدی
معاون تربیت بدنی و سلامت وزارت آموزش و پرورش</p>		<p>علی زرافشان
معاون متوسطه آموزش و پرورش</p>		<p>محمد دیمه‌ور
معاون ابتدایی آموزش و پرورش</p>		
			<p>مرتضی حاجی
وزیر اسبق آموزش و پرورش</p>			

اقتصاد دانان

<p>حسین عبده تبریزی
مدرس اقتصاد دانشگاه شریف</p>		<p>جواد صالحی اصفهانی
استاد اقتصاد دانشگاه ویرجینیا تک</p>		<p>علی دینی ترکمانی
هیات علمی پژوهشکده مطالعات بازرگانی</p>		
<p>طهماسب مظاهری
وزیر اسبق اقتصاد و دارایی</p>		<p>علینقی مشایخی
استاد مدیریت دانشگاه شریف</p>		<p>وحید محمودی
استاد اقتصاد دانشگاه تهران</p>		
			<p>میثم هاشم‌خانی
پژوهشگر اقتصاد اجتماعی
دبیر کنفرانس</p>			

جامعه شناسان

<p>سیدضیاء هاشمی
رئیس انجمن جامعه‌شناسی آموزش و پرورش</p>		<p>محمد امین قانع‌راد
رئیس انجمن جامعه‌شناسی ایران</p>		<p>تقی آزاد ارمکی
هیات علمی جامعه‌شناسی دانشگاه تهران</p>		
			<p>سعید معیدفر
استاد جامعه‌شناسی دانشگاه تهران</p>		<p>ناصر فکوهی
استاد انسان‌شناسی دانشگاه تهران و مدیر موسسه انسان‌شناسی و فرهنگ</p>	

فعالان اجتماعی

فاطمه قاسم‌زاده
رییس هیئت مدیره شبکه
یاری کودکان کار و خیابان

احمد صالحی
مدیرعامل جامعه خیرین
مدرسه‌ساز

رضا درمان
مدیرعامل جامعه
یاوری فرهنگی

علی ترقی‌جاه
مدیر موسسه
همتا

خبرگان بخش خصوصی

ولی نادى قمى
تحليل گر ارشد
و فعال حوزه مالی

پدرام سلطانی
نایب رئیس اتاق
بازرگانی ایران

فرید خواهشی
تحلیلگر و فعال حوزه ICT

حسین خزلی خرازی
تحليل گر ارشد
و فعال حوزه مالی

سیاست‌گذاران

مسعود نیلی
مشاور اقتصادی ارشد رییس جمهور

خسرو سلجوقی
عضو هیات عامل
سازمان فناوری اطلاعات

علی الهیار ترکمان
رییس امور آموزش و پرورش
سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی

علی آقا محمدی
عضو مجمع تشخیص مصلحت نظام

محمد حسین فرهنگی
عضو هیات رئیسه
مجلس شورای اسلامی

احمد توکلی
عضو کمیسیون اقتصادی
مجلس شورای اسلامی

احمد میدری
معاون وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی

داود دانش جعفری
عضو مجمع تشخیص مصلحت نظام

محمد رضا واعظ مهدوی
رییس کنفرانس

کمیته علمی

سیاست‌گذاران

مجیدر عنابی
معاون برنامه‌ریزی، نظارت و ارزشیابی
شورای عالی آموزش و پرورش

محمود امانی تهرانی
مدیر کل دفتر برنامه‌ریزی
و تالیف کتب درسی

حبیب جباری
دبیر کمیته توانمندسازی گروه‌های
کم‌درآمد در برنامه ششم

روزبه کردونی
مدیر دفتر آسیب‌های اجتماعی
وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی

رخساره فضلی
مدیر دفتر آموزش پیش دبستانی
وزارت آموزش و پرورش

لطف... عباسی
هیات علمی علوم تربیتی دانشگاه آزاد
اسلامی تهران مرکز

خبرگان علوم تربیتی

محمددر ضاسر کارآرانی
استاد علوم تربیتی دانشگاه
ناگویای زاین

فرج... حسینیان
رئیس مرکز مطالعات رشد
و سلامت کودک جهاد دانشگاهی

حسین اسکندری
مدیر گروه روانشناسی دانشگاه
علامه طباطبائی

گلنار مهران
هیات علمی علوم تربیتی دانشگاه الزهرا

ابراهیم طلائی
هیات علمی علوم تربیتی
دانشگاه تربیت مدرس

فعالان و صاحب‌نظران اجتماعی

سعیدنوری نشاط
پژوهشگر مدیریت
سازمان‌های مردم‌نهاد

شیوا دولت‌آبادی
مدیر انجمن
حمایت از حقوق کودکان

لیلا ارشد
مدیرعامل خانه خورشید

فرشید یزدانی
پژوهشگر سیاست‌گذاری اجتماعی
و فعال حقوق کودک

اساتید و پژوهشگران اقتصاد، مدیریت و جامعه‌شناسی

محمدعلی اسماعیل زاده
عضو کمیته راهبری گروه آموزشی
و پژوهشی آسمان

مهدی اسماعیلی
پژوهشگر اقتصادی

سعید اسلامی بیدگلی
مدرس مدیریت مالی
دانشگاه علامه طباطبائی

ژما جواهری پور
پژوهشگر اقتصاد توسعه

سپیده اکبر پوران
هیئت مدیره انجمن جامعه‌شناسی
آموزش و پرورش

رضا امید
هیئت علمی رفاه اجتماعی
دانشگاه علامه طباطبائی

کمیته علمی کنفرانس

کمیته تولید محتوا و کمیته اجرایی

الهام آقاسی، فاطمه باباخانی، بهار بندعلی، هادی پور تقوی، فاطمه ترکاشوند، زهرا تقدیری، محمد سعید حضرتی، عرفان خرم، آرزو دیداری، متین رمضان خواه، عماد رضایی نیک، مانی رضوی زاده، زهرا زکی اسکویی، حسین شفیعی، محمد صادق شفیعی، فاطمه عبد الهی، مژده عاقل، مرتضی علم الهدی، الهه فرمد، مهدی فریمانی، ایمان قاسم زاده، فهیمه قلی زاده، علی کجباف، امین کریمی، مائده کاووسی، سید محمد هادی موسوی، زهرا سادات ملانوروزی، مینا محمدخانی، مریم نصرتی، زینب وکیل، زهرا وکیل، نگین هاشم خانی، فخر السادات هاشمی.

افتتاحیه

۷ آذر ۹۴ - صبح

محمدباقر نوبخت

رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی

گام نهادن در مسیر محرومیت‌زدایی عالمانه و پایدار

با گذشت ۳۷ سال از استقرار نظام جمهوری اسلامی که اساسا با هدف رفع محرومیت‌ها شکل گرفته، حتی اگر یک «مدرسه کپری» هم در کشور وجود داشته باشد، برای بنده و همه مسئولان جمهوری اسلامی جای تأسف و شرمندگی است. من از همه فرزندان عزیز استان‌های محروم که از امکانات آموزش بی‌بهره هستند، شرمندهام. این کنفرانس فرصتی است برای گام نهادن در مسیری که منجر به محرومیت‌زدایی عالمانه و پایدار می‌شود. باید توجه کنیم که نسل سوم نظریات توسعه، مقوله «توسعه انسانی» را در قلب «توسعه اقتصادی و اجتماعی» قرار می‌دهند و در این نظریات سه شاخص اقتصاد، سلامت و آموزش برجسته می‌شود.

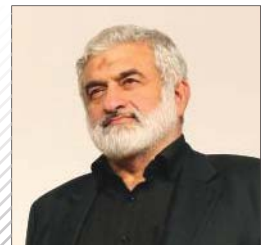

میثم هاشم‌خانی

پژوهشگر اقتصاد اجتماعی / دبیر کنفرانس

زیربنای پیشرفت اقتصادی پایدار و ثبات امنیتی

جمهوری اسلامی ایران، در حوزه فقرزدایی آموزشی کودکان، توفیقاتی کسب کرده است اما با وجود شعارهای متعدد، متأسفانه هنوز نقش توسعه و عدالت آموزشی کودکان در تحقق توسعه و عدالت اقتصادی و اجتماعی و نیز ثبات سیاسی و امنیتی راه‌آور نداریم.

محمدرضا واعظ مهدوی

رئیس کنفرانس

ضرورت بسیج عزم ملی

حضور فرهیختگان حوزه‌های مختلف و صاحب‌نظران با چارچوب‌های فکری و سیاسی متنوع در کنفرانس «توسعه و عدالت آموزشی»، ظرفیتی عظیم را فراهم ساخته تا با هم‌افزایی بین تحلیل‌های مختلف مربوط به ریشه‌های انواع فقر آموزشی کودکان و تبعات آن، بتوانیم عزم مدیریتی و سیاست‌گذاری در کاهش فقر آموزشی کودکان را بسیج کنیم. فقرزدایی عالمانه و کاهش پایدار نابرابری‌های اقتصادی و اجتماعی، از وظایف کلیدی نظام برنامه‌ریزی کلان کشور است. برای تحقق این هدف، تضمین دسترسی به آموزش باکیفیت برای همه کودکان، ضرورتی زیربنایی محسوب می‌شود. مسایلی مانند کودکان بازمانده از تحصیل، آموزش کودکان مهاجر، تغذیه و سلامت در مدارس محروم، و همین‌طور افت تحصیلی، مهم‌ترین چارچوب‌هایی است که این کنفرانس به آن‌ها می‌پردازد تا زمینه‌ها و علل محرومیت و همین‌طور راهکارهای استقرار عدالت آموزشی را مورد بررسی قرار دهد.

رضا درمان

مدیرعامل جامعه یابوری فرهنگی

مدرسه‌سازی کافی نیست، مدرسه‌یاری هم لازم است

میزان کمک‌های خیرین به حوزه درمان حدود ۱۵ برابر حوزه آموزش است. چرانتوانستیم خیرین را جذب کنیم؟ رویکردهای خلاقانه بازاریابی اجتماعی باید در این زمینه وارد شوند و اهمیت مدرسه‌یاری را برجسته کنند. این اتفاق سبب می‌شود تا خیرین به طور گسترده‌تری به سوی آموزش ترغیب شوند. دولت باید حضور سازمان‌های مردم‌نهاد را جدی بگیرد و سازمان‌های مردم‌نهاد نیز برای تأثیرگذاری بیشتر، باید حرفه‌ای‌تر و با همگرایی بیشتر کار کنند. مدرسه‌سازی کافی نیست، مدرسه‌یاری هم لازم است.

مسعود خوانساری

رئیس اتاق بازرگانی و صنایع و معادن تهران

تربیت نیروی انسانی کارآمد، کلیدی ترین اقدام

امروزه تربیت نیروی انسانی کارآمد و آموزش آن، کلیدی ترین اقدامی است که در جهت توسعه کشور باید انجام شود. آموزش‌های کشور در ۲ بعد نظری و مهارتی قابل تقسیم است که متأسفانه در آموزش‌های مهارتی و فنی حرفه‌ای، در ۳ دهه اخیر ضعیف عمل کرده‌ایم. در همین راستا، مسئولیت‌پذیری اجتماعی شرکت‌ها، ظرفیت بالقوه بسیار بزرگی است که می‌تواند به سمت محرومیت‌زدایی آموزشی جهت‌دهی شده و نتایج پربرکتی را به همراه آورد.

محمدحسین فرهنگي

عضو هیات رئیسه مجلس شورای اسلامی

مجلس می‌تواند سهم خود را برای کودکان ایفا کند

نظام تعلیم و تربیت امری لازم و مقدم بر امور دیگر است. موضوعاتی مانند محتوا، به روزرسانی و ارزیابی نظام آموزشی امری مکمل عدالت آموزشی است. ایجاد تحول در توجه به موضوع آموزش و پرورش، همت رسانه‌ها و مسئولین آموزش و پرورش را می‌طلبد. باید ساختاری مسئول در آموزش و پرورش، پروژه عدالت آموزشی در کشور را راهبری کند. باید فهم مشترکی از دولتی و غیر دولتی اجرا کردن آموزش به دست آید تا با اصل ۳۰ و اصل رایگان بودن آموزش کودکان و نوجوانان در تضاد نباشد. مجلس شورای اسلامی در سه محور احکام دائمی برنامه، برنامه ششم و بودجه سال ۱۳۹۵ می‌تواند سهم خود را در توسعه و عدالت آموزشی کودکان ایفا کند.

علیرضا نخعی

مدیرکل آموزش و پرورش سیستان و بلوچستان

فقرزدایی آموزشی کودکان سیستان و بلوچستان

ما در ۲ سال اخیر براساس آمارگیری چهره به چهره و خانه به خانه توانسته‌ایم بیش از ۹۰ هزار دانش آموز بازمانده از تحصیل و علت اصلی بازماندگی از تحصیل آنان را در این استان شناسایی کنیم. علت عمده بازماندگی از تحصیل: ۲۱ درصد ناشی از فقر، ۲۷ درصد به دلیل دوری راه تا مدرسه، ۲۹ درصد به دلیل واقع شدن در مناطق دوردست و کور، ۱۱ درصد به دلیل اشتغال کودکان و مابقی به دلایل متعدد دیگر مانند مخالفت والدین که خوشبختانه نسبت به قبل کمتر شده است. برنامه ما این است که با استفاده از ردیف بودجه ویژه «توسعه عدالت آموزشی» که از نتایج پربرکت اولین کنفرانس «توسعه و عدالت آموزشی» بود، طی دو سال آینده بتوانیم ۸۰ درصد کودکان بازمانده از تحصیل این استان را به کلاس درس بازگردانیم.

مهرزاد حمیدی

معاون تربیت بدنی و سلامت وزارت آموزش و پرورش

تغییر کودک بی تحرک به کودک فعال

با توجه به فضای غالب فرهنگی و نادیده انگاشتن مسائل حرکتی کودکان، «بی سواد حرکتی» برای بخش بزرگی از کودکان و نوجوانان اتفاق افتاده است. اگر کودک سواد حرکتی پیدا نکند، در طول زندگی از حرکت و فعالیت باز می ماند و منجر به مشکلات بسیار زیاد جسمانی در سنین بالاتر می شود. آنچه امروز به آن نیاز داریم تغییر دیدگاه از کودک خوب بی تحرک به کودک فعال با داشتن سواد حرکتی است.

حبیب... مسعودی فرید

معاون اجتماعی سازمان بهزیستی

بودجه اعتبارات، کم بر آورد می شود

تازمانی که نیازهای اساسی کودکان در برنامه بودجه منعکس نمی شود، به ناچار محرومیتها تشدید و اجرایی شدن برنامهها به تأخیر می افتد. حتی برای تهیه شیر بچهها هم با مشکل مواجه هستیم. بودجه صندوقی که قرار است اعتبارات را تأمین کند، کم بر آورد می شود. در این مسیر نیازمند همکاری وزارت آموزش و پرورش، وزارت رفاه و وزارت بهداشت و درمان هستیم. در برخورد با نیازهای کودکان نیازمند نگاه کل نگر هستیم. داشتن یک نگاه سیستمی در طراحی برنامهها بسیار پراهمیت است.

تبدیل مدارس به پیشران

فقرزدایی چند بُعدی

در آموزش، سلامت و تغذیه

۷ آذر ۹۴ - عصر

روزبه کردونی

مدیرکل دفتر آسیب های اجتماعی وزارت رفاه

نیازمند داده های آماری مناسب هستیم

می توانیم بزرگ ترین عامل بازماندگی از تحصیل کودکان را، فقدان یک سیاست ملی مدون همراه با جزئیات اجرایی بدانیم. برای دستیابی به چنین سیاستی در قدم اول نیازمند داده های آماری مناسب هستیم. تا قبل از سال ۹۲ اطلاعات شفافی درباره آمار کودکان بازمانده از تحصیل وجود نداشت. در حال حاضر با همکاری وزارت آموزش و پرورش، وزارت رفاه، وزارت بهداشت و درمان و همچنین تلاش سازمان های مردم نهاد توانسته ایم به اطلاعاتی نسبتا جامع در این حوزه، به تفکیک هر استان، دست یابیم.

ربابه شیخ الاسلام

رئیس انجمن علمی غذا و تغذیه حامی سلامت

«مشکات سلامت» سوء تغذیه کودکان را کاهش می دهد

طرح «مشکات سلامت» به ما نشان داد که آموزش مؤثر به والدین در زمینه بهداشت و تغذیه صحیح، زمانی که به صورت هماهنگ توسط همه بخش‌هایی که با والدین در تماس هستند، صورت گیرد، می‌تواند تا ۵۰ درصد سوء تغذیه کودکان را کاهش دهد. ولی باید بدانیم آن ۵۰ درصد باقی‌مانده از کودکان و نوجوانان کشور که حتی با آموزش‌های مؤثر مشکل‌شان حل نشده و به علت فقر خانواده از غذای کافی محرومند، دچار مشکلات فراوان شده و نهایتاً شهروندانی توانمند برای ساختن آینده نخواهند شد.

شیبا دولت‌آبادی

مدیرعامل انجمن حمایت از حقوق کودکان

ارتقاء آگاهی معلمان به نقش حیاتی شان ضروری است

محرومیت انواع گوناگونی دارد که به صورتی مرموز در نابرابری نقش بازی می‌کند. برای دستیابی به نسل‌های با کیفیت، نیازمندیم که مدارس توجه بسیار جدی به مسائل روانی-اجتماعی کودکان و کمبودهای ناشی از این عوامل داشته باشند. از این رو ارتقاء آگاهی معلمان به نقش حیاتی خود و حضور فعال مددکاران و روانشناسان در مدارس ضروری است، چرا که حتی در شرایط مساعد فیزیکی و جسمانی نیز، نابرابری فرهنگی و روانی مانع رشد روانی و بالندگی کودکان می‌شود.

عبدالمحمد شعرانی

معلم منتخب استان بوشهر

معلم، پیشران فقرزدایی آموزشی

محور اصلی فقرزدایی آموزشی کودکان، معلم است. سیاست‌گذاران ارشد کشور باید بدانند که در برنامه‌های کلان فقرزدایی، گسترش آموزش و پرورش موجب توسعه فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی مناطق کمتر توسعه‌یافته کشور می‌شود. در این مسیر علاوه بر توسعه فضای فیزیکی مدارس مناطق محروم، باید توجه ویژه‌ای به ارتقای سطح دانش و مهارت‌های آموزشی معلمان این مناطق داشته باشیم.

عزیزا... کمالزاده

مشاور سازمان‌های بین‌المللی در حوزه تغذیه مدارس

هنوز در مواردی شیر مدارس کیفیت لازم را ندارد

یکی از راهکارهای مهم افزایش جذب کودکان به مدارس در مناطق محروم، و نیز بهبود عملکرد تحصیلی کودکان حاضر در مدارس، برنامه شیر مدارس است. اما متأسفانه به دلیل موانع بوروکراتیک باز هم هنوز در مواردی شیر مدارس کیفیت لازم را ندارد و دیر به دست بچه‌ها می‌رسد. برای اثربخشی معنی‌دار این برنامه، ضروری است که اولاً تعداد نوبت توزیع شیر مدارس از ۷۰ نوبت مصوب فعلی به حداقل ۱۲۰ تا ۱۴۰ نوبت (میانگین رایج در کشورهای موفق) برسد و به‌علاوه کیفیت شیر و نیز استانداردهای سلامت در بسته‌بندی شیر را ارتقا دهیم.

آسان سازی فعالیت ها و همکاری استراتژیک سازمان های مردم نهاد و شرکت های دارای مسئولیت پذیری اجتماعی برای توسعه عدالت آموزشی از بدو تولد ۷ آذر ۹۴ - عصر

علی ترقی جاه

مدیرعامل موسسه همنا / مدیر پنل

شاپور محمدی

معاون وزارت اقتصاد و دارایی

اهمیت سال های اولیه کودکی

تحقق «عدالت آموزشی از بدو تولد»، نیاز به توجه به سال های اولیه کودکی (تولد تا شش سالگی) دارد، زیرا بسیاری از قابلیت ها در کودکان قبل از ورود به مدرسه شکل می گیرد. نیروی انسانی بسیار خلاق در سازمان ها و شرکت های دارای مسئولیت اجتماعی وجود دارد، این ظرفیت می تواند با همکاری سمن ها به توسعه نوآوری اجتماعی کمک کند و در ارتقای کمیت و کیفیت خدمت به کودکان و خانواده مورد استفاده قرار گیرد.

رضا درمان

مدیرعامل جامعه یابری فرهنگی

تعامل و همگرایی سازمان های مردم نهاد

مسئولیت اجتماعی شرکت ها صرفا به معنای پول دادن نیست بلکه جنبه های متنوعی دارد. مسئولیت اجتماعی در ایران متأسفانه یک مسئولیت یک طرفه هست در حالی که مردم هم باید از شرکت های دارای مسئولیت اجتماعی حمایت کنند. از طرف دیگر، مساله کلیدی سازمان های مردم نهاد این است که آنها نمی توانند با هم تعامل داشته باشند و این یک آسیب در همگرایی سازمان های غیردولتی است. همگرایی و اتحاد سمن ها، می تواند به توانمندسازی همه آنها و زمینه سازی اتحاد بهتر آنها با واحدهای مسئولیت پذیری اجتماعی شرکت ها منجر شود.

بالاترین نرخ بازگشت سرمایه برای آموزش دوران کودکی

بنابر نتایج پژوهش های همکن، نرخ بازگشت سرمایه در اقتصاد، برای آموزش دوران کودکی و ابتدایی بین ۷ تا ۱۰ درصد، برای دوره راهنمایی بین ۵ تا ۶ درصد و در آموزش های دانشگاهی و ضمن خدمت در حدود ۳ درصد است. دولت جمهوری اسلامی ایران همواره تلاش کرده است بر اساس ظرفیت و توانایی هایش به این مهم توجه داشته باشد. برای مثال در قانون تنظیم ۲ تحت عنوان ماده ۷۸ به مالیات از شرکت های تجاری زیرمجموعه نهادها و بنیادهای انقلابی به نفع «توسعه عدالت آموزشی کودکان» توجه شده است که یک قدم جدی در این زمینه است.

فرزاد فرهیدی

کارآفرین حوزه پتروشیمی

آموزش شهروندان، راه ساختن آینده

مسئولیت پذیری اجتماعی شرکت ها، فراگیرتر از «بخشش» است و منحصر به حوزه های خاص نیست. متأسفانه در حال حاضر بخش خصوصی کشور نمی تواند فعالانه در حوزه مسئولیت اجتماعی وارد شود. مقرون به صرفه نبودن هزینه های مسئولیت اجتماعی و برخورد با چالش های احتمالی، مهم ترین دلایل برای عدم تمایل شرکت ها نسبت به مسئولیت های اجتماعی هستند. با این حال شرکت ها باید در زمینه مطالبه برای آموزش «شهروند مطلوب» مسئولیت های اجتماعی خودشان را ایفا کنند، چرا که فقط از این طریق می توان آینده را ساخت.

دکتر خوارزمی

هیات علمی سازمان مدیریت صنعتی

احمد مرادعلیزاده

رئیس هیات مدیره گروه توسعه و عمران علوی کرمان

ارتباط بخش خصوصی و سازمان‌های مردم‌نهاد

در ایران رقابت بی معنایی میان جنبش مسئولیت اجتماعی و نیکوکاری‌های سنتی و دولتی (سمن‌ها، بهزیستی، کمیته امداد و ...) وجود دارد. باید تلاش کرد تا این منابع را به نفع رفع نقص نظام آموزشی در ایران بسیج کرد. آیا شرکت‌ها و سازمان‌های نیکوکاری می‌توانند نقشی را برای کمک به آماده‌سازی کودکان و نوجوانان به زندگی بهتر ایجاد کنند؟ پاسخ این است که این سازمان‌ها نیاز به تغییر پارادایم دارند و سازمان‌های نیکوکاری سنتی در ایران باید ارتباط مستمر با اتاق‌های بازرگانی داشته باشند.

لزوم شفافیت رابطه بین سازمان‌های مردم‌نهاد و دولت

طرح سوال‌های اساسی نقطه عطف اصلی برای آگاهی و کشف است. باید توجه کنیم که چه سوالاتی می‌تواند به حوزه گفتگو درباره توسعه عدالت آموزشی کمک بکند؟ تصویر ما از رابطه سازمان‌های غیردولتی با عدالت آموزشی چیست؟ آیا مطالبات این سازمان‌ها از نهادهای حکومتی و مردم از رویکرد «انجام وظیفه» است یا «شریک راه بودن»؟ بنابراین این حوزه نیازمند سوال‌های تخصصی و کارشناسی و حقیقی است. در نهایت سازمان‌های غیردولتی باید با هم ارتباط معنادار پیدا کنند و رابطه‌ها بین این سازمان‌ها با مردم و با دولت باید دقیقاً روشن شود.

انور اسماعیل پوری

معلم منتخب استان کردستان

کمیود توجه به بخش پرورش در مقابل آموزش

توجه به دو مقوله آموزش و پرورش به طور همزمان اهمیت دارد. باید توجه داشت که چه بستری برای مقوله پرورش در مدارس وجود دارد؟ مشارکت چگونه به ارتقای هویت دانش‌آموز کمک می‌کند؟ کدام سوال کنکور ابعاد پرورشی دانش‌آموز را ارزیابی می‌کند؟ در حوزه آموزش متاسفانه روحیه انتقادی معلم در نظام آموزشی فعلی تحمل نمی‌شود. در شهر خود من، مهاباد، کمیود امکانات و آزمایشگاه‌ها مهم‌ترین آسیب‌های آموزش است که مانع جدی در ایجاد فرصت‌های برابر بین دانش‌آموزان این شهر با بقیه شهرهای کشور است.

نقش «غناي آماری» در «غناي سیاست گذاری» برای توسعه و عدالت آموزشی

مجید رعنائی

معاون برنامه‌ریزی و نظارت و ارزشیابی شورای عالی آموزش و پرورش

شاخص آماری کافی نیست

دو هدف بزرگی که در سند تحول بنیادین آموزش و پرورش جهت ارتقاء کیفیت نظام آموزشی تعریف شده، عبارتند از: تعریف ساختاری مناسب برای سنجش و ارزیابی نظام آموزش و پرورش و همچنین ارتقاء جایگاه ایران در ارزیابی کیفیت جهانی. لیکن باید توجه داشت شاخص‌های آماری دقیق و شفاف، تنها یکی از ابزارهای درک نظام آموزشی هستند و به تنهایی نمی‌توانند مبنای سیاست‌گذاری باشند. بنابراین باید بررسی‌های کیفی بر روی شاخص‌ها انجام شود تا بتواند مبنای مناسبی برای سیاست‌گذاری‌ها باشد.

محمد حسین سلیمی جهرمی

رئیس مرکز برنامه‌ریزی منابع انسانی و فناوری اطلاعات آموزش و پرورش

اجرای شدن آموزش ادبیات بومی در مدارس

قانون اساسی صراحت دارد که آموزش در مدارس باید به زبان فارسی باشد اما ذیل اصل ۱۵ قانون اساسی آمده است آموزش ادبیات بومی در مدارس بلامانع است بر همین اساس اتاق فکری در آموزش و پرورش تشکیل شده است تا زمینه‌های اجرایی شدن آموزش ادبیات بومی را در مدارس فراهم کند. در سال ۹۱ و ۹۲ بومی‌پذیری از استان برای استان بود اما از سال ۹۴ از بوم برای بوم پذیرش داشتیم. چرا که معتقدیم هر چه دامنه پذیرش نیرو را محدود کنیم امکان کاهش کیفیت وجود دارد. امکان پژوهش در آموزش و پرورش به دلیل مشکلات اعتباری به شدت ضعیف شده است و نمی‌توان آمارها و داده‌های به دست آمده را تحلیل و بررسی کرد.

علی دینی ترکمانی

عضو هیات علمی موسسه مطالعات و پژوهش‌های بازرگانی

یک متولی برای آمار این حوزه کافی است

جهت ارتقاء نظام آماری آموزش و پرورش می‌بایست از یک طرف متولی گردآوری آمار مشخص و از تعدد مراکز آماری آموزش و پرورش اجتناب شود، و از طرف دیگر، با تجمیع اطلاعات سایر نهادهای اعم از ثبت احوال، بهزیستی، سازمان زندان‌ها و امثالهم، همچنین نظرسنجی از اولیا، دبیران و دانش‌آموزان، تصویر جامعی از وضعیت آموزش و پرورش ساخته شود.

عبدالرسول عمادی

رئیس مرکز سنجش آموزش و پرورش

آمارها محرمانه اند، امکان پژوهش نیست.

به منظور تخصیص بهینه منابع و اعتبارات با دو معیار کارایی و برابری، همچنین سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی، وجود آمارهای دارای کیفیت مناسب، ضروری است. برای مثال زمانی به تحلیل یکی از استان‌های کشور می‌پردازیم، میانگین نمره امتحان نهایی دانش‌آموزان در یکی از درس‌ها حدوداً ۵ بود، اما به دلیل آنکه در دسترس پژوهش‌گران و حتی عموم قرار نمی‌گرفت امکان پژوهش و تحلیل روی آن وجود نداشت.

علی رضا زاهدیان

معاون مرکز آمار ایران

از آمارهای موجود هم استفاده نمی‌شود

آنچه امروز اهمیت دارد نه تنها فقدان آمار در حوزه‌های مختلف اجتماعی، بلکه عدم استفاده و برنامه‌ریزی مبتنی بر آمارهای موجود است. برای آنکه بتوان از آمارهای موجود به بهترین نحو استفاده کرد، باید در همکاری با آموزش و پرورش شناسنامه آموزشی طراحی کنیم. در این طرح برای هر فرد مجموعه اطلاعاتی جمع‌آوری می‌شود که امکان تحلیل هر چه بهتر را برای متخصصین فراهم می‌سازد. با جایگزین کردن جریان داده‌ها به جای جریان آمار، به دنیای جدیدی از اطلاعات دست خواهیم یافت که با حفظ حریم شخصی افراد، امکان دسترسی به داده‌ها نیز فراهم خواهد شد.

عثمان رفاعی

معلم منتخب استان کرستان

۹۰ درصد مدارس در شهر بانه، دو شیفت‌اند

مسائل و چالش‌های آموزشی را می‌توان به ۳ حوزه تقسیم کرد: آموزشی و پرورشی، منابع انسانی (اعم از معلم، دانش‌آموز و اولیاء) و منابع مالی. از جمله مسائلی که در بحث آموزشی و پرورشی می‌توان به آن توجه کرد، توجه مغرط به انباشت حافظه دانش‌آموزان و غفلت از تقویت قوه درک مطلب در آنان است. در حوزه منابع انسانی نسبت معلم به دانش‌آموز ۱ به ۲۱ است. به لحاظ منابع مالی ما با کمبود فضای آموزشی مواجه هستیم و در حال حاضر ضریب بهره‌وری از فضاهای آموزشی در شهرستان بانه ۱/۸ است به این معنا که ۹۰ درصد مدارس به صورت دو شیفتی برگزار می‌شوند.

حبیب جباری

دبیر گروه توانمندسازی گروه های کم درآمد در برنامه ششم

صرف منابع، اول برای تولید آمار، بعد برنامه‌ریزی

هدف عدالت اجتماعی و سرزمینی، توسعه کشور و برخورداری آحاد جامعه است. بنابراین شناخت کمبودها و تخصیص منابع لازم، از جمله فعالیت‌های برنامه‌ریزی آموزشی است. به منظور شناخت آموزش و پرورش و ارائه نسخه‌های برنامه‌ریزی و در شرایط نبود آمار، باید منابع و زمان زیادی جهت پژوهش‌هایی که به تولید آمار می‌پردازند، اختصاص داده شود.

توسعه و عدالت آموزشی کودکان در بودجه ۹۵ و برنامه ششم توسعه

علی الهیار ترکمان

معاون امور آموزش و پرورش سازمان مدیریت و برنامه ریزی/ مدیر پنل

افزایش بهره‌وری، پیش‌نیاز افزایش بودجه

در سال ۱۳۷۹، جمعیت دانش‌آموزی ما حدود ۱۸ میلیون بود که با یک میلیون نفر نیروی آموزشی و پرسنلی در آموزش و پرورش پشتیبانی میشد. در حال حاضر دانش‌آموزان ما کمتر از ۱۳ میلیون هستند که این میزان جمعیت علی‌رغم کاهش، با همان یک میلیون کارمند در آموزش و پرورش پشتیبانی می‌شود. نتیجه اینکه بهره‌وری و به کارگیری منابع با ضعف و اشکال روبه‌روست. توسعه عدالت آموزشی، هم نیازمند افزایش بودجه است و هم نیازمند افزایش بهره‌وری و جلوگیری از اتلاف منابع.

سعید جلالی

رئیس هیات امنای انجمن خیرین آذربایجان

تفکر و نوع مواجهه با بودجه مساله است نه کمبود بودجه!

مشکل اصلی ما، مساله بودجه نیست، مساله «تفکر و نوع مواجهه با بودجه» است. باید سهم مردم و مسئولیت‌های اجتماعی را پررنگ کرد. تبریز نمونه شهری است که مردم آن بدون توجه به بودجه دولتی، دست به فقرزدایی زده‌اند. سیستم دولتی ما در به کارگیری سرمایه اجتماعی مشکل دارد. تجربه تبریز به عنوان شهر بدون گنا و کارتن‌خواب و کودک کار، نشان داده است که به جای بودجه دولت، سرمایه‌های اجتماعی باید مورد توجه قرار گیرد.

احمد میدری

معاون وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی

پیش‌دبستانی، پلی برای توانمندی آینده

سیاست‌های آموزش و پرورش، نقشی کلیدی در سیاست‌های کلان فقرزدایی دارند. پژوهش‌های استانی ما نشان می‌دهد مثلاً در استان البرز، علل اصلی نرفتن کودکان به مدرسه عبارتند از: اعتیاد والدین، معلولیت کودکان و نداشتن شناسنامه. مساله مهم دیگر در فقر آموزشی در جامعه ما مربوط به بخش عمده‌ای از کودکان است (نزدیک به ۴۵ درصد) که به پیش‌دبستانی نمی‌روند. این کودکان احتمال موفقیت‌شان نسبت به سایرین کمتر است.

منصور مجاوری

مشاور اجرایی معاونت توسعه مدیریت وزارت آموزش و پرورش

ظرفیت‌های اقتصادی بلااستفاده در آموزش و پرورش

ظرفیت‌های بودجه‌ای و اقتصادی بلااستفاده بسیار زیادی در آموزش و پرورش وجود دارد. ظرف یک سال اخیر حدود ۱۵۰ مورد را شناسایی کرده‌ایم. اگر آموزش و پرورش بتواند این ظرفیت‌ها را از حالت معلق و بلااستفاده فعلی خارج کند، بدون فشار مالی به دولت، می‌توان بسیاری از مشکلات بودجه‌ای از قبیل مشکلات مربوط به توسعه عدالت و کیفیت آموزشی گرفته تا مشکلات مربوط به ارایه تغذیه رایگان در مدارس محروم را رفع کرد.

ناصر عندلیب

معاون آموزشی اتاق بازرگانی تهران

آموزش‌های مهارتی، اسکلت کاهش نابرابری

ساختار مستحکم آموزش‌های دوگانه (آموزش‌های نظری و مهارتی) نقش مهمی در کاهش نابرابری اقتصادی ایفا می‌کند. در کشورهای توسعه‌یافته، این دو روش همگام و هم‌ارز بوده و دانش‌آموزان توانمند بین این ۲ شاخه تقسیم می‌شوند. مسأله آموزش‌های مهارتی و کاربردی باید در قانون و بودجه مورد توجه بیشتری قرار گیرد. سه لطمه بزرگ ناشی از بی‌توجهی به آموزش کاربردی عبارتند از: پایین بودن کیفیت خدمات اجتماعی، اتلاف منابع، و عدم کشف استعدادها.

محمد رضا فرج‌بخش

معلم منتخب استان کرمان

برنامه بلند مدت به جای طرح‌های ضربتی

منطقه محروم، منطقه‌ای است که سرمایه انسانی خود را از دست می‌دهد. این فرار و عدم رشد سرمایه انسانی ریشه در عدم مسئولیت‌پذیری جامعه محروم دارد که برخی عوامل مانند فرهنگ جامعه محلی، کتب درسی، نظام آموزشی و گفتار معلم در بازتولید عدم مسئولیت اجتماعی نقش دارد. برای مثال در درس مطالعات اجتماعی شاید ده صفحه هم در مورد مسئولیت اجتماعی دانش‌آموز و اهمیت نیروی انسانی تولید محتوا نشده است. برای جامعه ما بجای طرح‌های ضربتی باید برای آموزش برنامه‌ای دراز مدت تبیین کرد تا نسلی تولیدکننده پرورش یابد.

سعید معیدفر

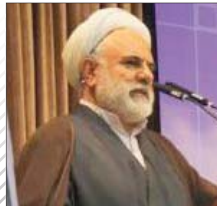
استاد جامعه‌شناسی دانشگاه تهران

فقر فرهنگی، محصول فقر آموزشی

بر اساس یک پژوهش اجتماعی، استان‌های محروم تلفات و سوانح رانندگی بیشتری دارند. این آمار می‌تواند نشانه‌ای از ضعف آموزش و فرهنگ‌سازی و سبک زندگی در این مناطق باشد. یکی از ضروریات عدالت آموزشی، هدف‌گذاری‌های آموزشی است که نظام آموزشی ما در این حوزه ضعیف عمل کرده است. نظام آموزشی ما متأسفانه انسان تولید نمی‌کند بلکه افرادی تولید می‌کند که خودمحور و فردگرا هستند. پیامد چنین نظامی می‌تواند به بازتولید نابرابری و ضعف روزافزون مهارت‌های اخلاقی و انسانی دامن بزند.

الزامات اجرایی فرمان مقام معظم رهبری برای توسعه عدالت آموزشی کودکان مهاجر

محمدعلی صالحی

معاون تربیت بدنی و سلامت وزارت آموزش و پرورش

تبغ دو لبه آموزش مهاجرین غیرقانونی

بر اساس آمار آموزش و پرورش، ۳۶۰ هزار کودک مهاجر مورد پوشش بوده و پس از فرمان رهبری ۴۸ هزار نفر هم از کودکان مهاجران غیرمجاز ثبت نام کردند. ۴۰ هزار نفر هم فارغ التحصیل دانشگاهی از اتباع خارجی داریم. در بخش سوادآموزی ۶۵ هزار نفر تا سال ۹۲ آموزش دیده اند. دو رویکرد در کشور نسبت به آموزش وجود دارد. نظر اول: اگر به افراد غیر مجاز سرویس دهیم باعث افزایش اتباع غیرمجاز دیگر و همین طور قاچاق انسان می شود. نظر دوم: ظرفیت کشور با توجه شرایط فعلی جوابگوی پذیرش نیست بنابراین حتی مجازها را هم نمی توانیم پذیرش کنیم. مسأله اتباع مسأله آموزش نیست بلکه مسائل امنیتی و فرهنگی است.

محمد علی اسفغانی

عضو کمیسیون حقوق و قضایی مجلس

اصلاحات قانونی برای حمایت از آموزش کودکان

مجلس تلاش می کند تا از طریق اصلاحات قانونی مسأله آموزش را مورد توجه قرار دهد. لایحه ای در مورد حقوق کودک و نوجوان از جانب قوه قضاییه به دولت ارسال شد و به مجلس آمد و در حال بررسی است و بخش های عمده ای از آن در کمیسیون تصویب شده است. این لایحه که در کمیسیون قضایی مطرح است بسیاری از مسائل مربوط به کودکان کار، کودکان بدون شناسنامه و همین طور بدون تابعیت پوشش می دهد که در حال بررسی و اصلاح است. در این لایحه به تکالیف نهادهای مرتبط با حقوق کودک مانند وزارت کشور و آموزش و پرورش پرداخته شده است. (ماده ۱۳) و آنها را مکلف به همکاری و اقدامات حمایتی می کند.

مظفر الوندی

دبیر مرجع ملی کنوانسیون حقوق کودک

مشکل هویتی و بار مالی، دو مانع مهم

جمهوری اسلامی کنوانسیون حقوق کودک را پذیرفته و موظف به اجرای آن است. آموزش برای کودکان هیچ مرزی ندارد و این یک اولویت جهانی است. باید روی این واقعیت متمرکز شد که چرا مسأله آموزش کودکان مهاجر اجرایی نمی شود، در حالی که مجوزهای قانونی صادر شده است. موانع متعددی برای اجرایی شدن این قوانین وجود دارد. اول مربوط به بار مالی برای آموزش و پرورش است. دوم مربوط به هویت حقوقی و شناسنامه ای این کودکان است. برای حل مسأله آموزش کودکان مهاجر باید سمن ها و نهادهای غیردولتی به کمک آموزش و پرورش بیایند.

فاطمه اشرفی

مدیر انجمن حامی / مدیر پنل

فاطمه قاسم زاده

رییس هیات مدیره شبکه یاری کودکان کار و خیابان

اطلاع رسانی، فصل الخطاب آموزش مهاجرین

در حالیکه فرمان مقام رهبری فصل الخطابی در زمینه آموزش اتباع خارجی بود، اما پژوهش ما نشان می‌دهد که در همراه بعد از ابلاغ فرمان رهبری، مهم‌ترین دلایل عدم جذب کودکان افغان عبارتند از: عدم اطلاع خانواده‌های مهاجر از فرمان رهبری، اطلاع‌رسانی نادرست، ناتوانی در پرداخت شهریه، تکمیل ظرفیت مدارس، کبر سن و حتی نابداری اجتماعی نسبت به حضور افغان‌ها در مدارس

مشارکت همه برای تحقق حق مسلم آموزش

وقتی از «حق مسلم آموزش» حرف می‌زنیم، در درجه اول، دولت موظف است همه موانع آموزش همگانی را حل کند. البته یکی از مهم‌ترین کارکردهای نهادهای غیردولتی فراهم آوردن شرایط تحصیل کودکان در معرض بازماندگی از تحصیل است. همچنین در حالی که نباید از خصوصی‌سازی آموزش دفاع کرد، اما باید از بخش خصوصی و حمایت‌های این بخش برای آموزش حمایت کرد. برخی سازمان‌های نیمه‌دولتی مانند شهرداری‌ها هم باید کمک کنند. در مجموع باید همگی به آموزش و پرورش کمک کنیم تا مسأله حق مسلم آموزش، چه برای اتباع ایرانی و چه برای مهاجران، حل شود.

سید علی کاظمی

عضو هیئت علمی دانشگاه علوم قضایی

مصطفی رضایی

معلم منتخب افغانستانی

آموزش حقی بشری است یا شهروندی؟

حق آموزش از حقوق بنیادین بشر است. باید به این سوال پاسخ داد که آیا آموزش حق است یا خیر؟ آیا حقی شهروندی و مبتنی بر تابعیت است یا حقی است بشری؟ وظیفه و تکلیف دولت در مورد آموزش تا کجاست؟ آیا آموزش اجباری یا اختیاری است؟ رایگان است یا غیر رایگان؟ پس از انقلاب در قانون اساسی جدید به حق آموزش و عدم تبعیض و رایگان و اجباری بودن اشاره می‌شود. بند ۳ اصل ۳ قانون اساسی مربوط به تأمین امکانات تحصیل است که دولت را موظف می‌کند آموزش را برای همگان - هم ایرانی و هم غیر ایرانی - فراهم کند. همچنین در سال ۷۲ با پذیرش کنوانسیون حقوق کودک دولت موظف به ارائه خدمات آموزش به غیر ایرانی‌ها نیز شد.

آموزش مهاجرین، زیربنای دیپلماسی منطقه‌ای کارآمد

از ۳۰۰ شخصیت اثرگذار افغانستان در حال حاضر، ۲۲ درصد بخشی یا کل تحصیلات خود را در ایران گذرانده‌اند. همچنین بنابر آمارهای گوگل، بیشترین سرچ اینترنتی در کشور افغانستان مربوط به کلیدواژه «دانلود کتاب» بوده است. این ۲ مسأله نشان‌دهنده پیوند مستحکم ایران و افغانستان و نیز پیوند هر ۲ کشور با مقوله علم و علم‌آموزی است.

سید مهدی شاهچراغ

معاون شبکه تعلیم و تربیت انارستان

مدرسه سازی، به تنهایی کافی نیست

عدالت آموزشی به معنای مدرسه سازی در مناطق محروم نیست بلکه باید سرویس های متنوع را طراحی و ایجاد کرده تا اهداف فوق محقق شود. ICT یکی از ابزارهایی است که می تواند یاری رسان ما در تحقق عدالت آموزشی باشد زیرا توان آن را دارد که با هزینه های اندک خدمات قابل قبول را به افراد در مناطق روستایی و دور از دسترس ببرد. ICT همچنین به تحقق برابری کمک میکند چرا که اجازه می دهد امکانات آموزشی و تعلیم و تربیت شهرهای پیشرفته و بزرگتر را در شهرهای کوچک به سهولت فراهم کنیم.

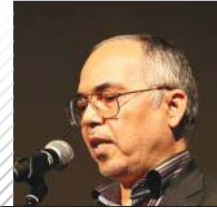

علی زرافشان

معاون آموزش متوسطه وزارت آموزش پرورش

ضرورت تجهیز تکنولوژیک مدارس محروم

خوشبختانه با سند تحول توجه ویژه ای به توسعه فناوری اطلاعات شده تا با استفاده از تکنولوژی های نوین به بهبود کیفیت آموزشی پرداخته و شکاف دسترسی به محتوا در مناطق مختلف را مرتفع کنیم. ICT از جمله ابزارهایی است که دوله دارد، یعنی در عین اینکه می تواند پیشران و توانمندساز در مقوله توسعه و عدالت آموزشی باشد، قادر است به شکاف دیجیتالی در جامعه دامن بزند. لذا برای دستیابی به رویه مثبت باید تجهیز مناطق محروم را مدنظر قرار دهیم که خود زمینه ساز توسعه پایدار خواهد بود.

خسرو سلجوقی

عضو هیئت عامل سازمان فناوری اطلاعات ایران

مشارکت بخش خصوصی و دولتی برای توسعه

دسترسی عام و خدمات عام از جمله مواردی است که می توان آن را در تشریح توسعه عدالت آموزشی به کار برد. برای دسترسی بیشتر به دسترسی عام و خدمات عام می توان از سازمان های توسعه ای مانند سازمان فناوری ارتباطات بهره گرفت. این سازمان ها می توانند با بخش خصوصی برای کار توسعه ای مشارکت کنند. از این رو این امر فرصتی را مهیا می کند که سازمان ارتباطات و آموزش و پرورش از طریق بخش خصوصی وارد شود و این حرکت یک حرکت اقتصادی-اجتماعی قلمداد می شود.

نوآوری های ICT و توسعه آموزشی عدالت محور

نصرالله جهانگرد

رئیس سازمان فناوری اطلاعات ایران

ایجاد ساختار جدید آموزشی با ابزار نوین

با استفاده از ابزارهای نوین آموزشی، رابطه معلم، دانش آموز و مدرسه شکل جدیدی پیدا خواهد کرد و پیشرفت در عرصه های مختلف حادث می شود. کره جنوبی از جمله کشورهایی است که این رویه را در آموزش خود در پیش گرفته و در سه دهه گذشته توانسته است به پیشرفت های جدی در این حوزه دست یابد. از این رو ضروری است که ما نیز ساختارهای سنتی خود را با ساختارهای جدید و نو آموزشی جایگزین کنیم.

مهران بیات

مدیر پروژه E-Learning شرکت مادیران

فرید خواهشی

قائم مقام شرکت رهنا

دسترسی سریع به اطلاعات در رسانه تعاملی

رسانه تعاملی دارای دو بخش نرم‌افزاری و سخت‌افزاری است و قابلیت‌های خوبی را برای کاربر فراهم می‌کند که یکی از آنها بهره‌گیری از محتوای آموزشی برای تمام گروه‌های سنی است. ارتباط مستقیم با کتابخانه ملی، دسترسی قرار گرفتن سریع و آسان مطالب علمی، امکان استفاده از هزاران برنامه اندرویدی، محیط بسیار راحت و کاربردی برای تمامی گروه‌های سنی، آرشیو کاملی از جدیدترین فیلم‌های آموزشی و تبدیل تلویزیون‌ها به تلویزیون هوشمند در کنار برگزاری آزمون‌ها و پرسش و پاسخ‌های آنلاین از دیگر مزایای این رسانه تعاملی است.

شجاعت، مزیت کودکان مناطق محروم

سیستم آموزشی یکی از پرکاربردترین ماشین‌های سفر به آینده است. به آن معنا که خانواده‌ها امیدوارند که این سیستم فرزندان آنها را برای آینده آماده کند. کودکان مناطق محروم ممکن است به بسیاری از امکانات دسترسی نداشته باشند اما آنها شجاعت دارند. و در فضایی که IT ایجاد می‌کند شجاعت بسیار مهم است. کودکان طبقه مرفه از خطر کردن می‌ترسند چون فکر می‌کنند با شکست انگشت‌نما می‌شوند. بنابراین کودکان مناطق محروم می‌توانند در این فضا به خوبی عمل کنند به شرط آنکه سیستم آموزشی هم بتواند به آنها در این مسیر کمک کند.

علی رضا منسوب بصیری

معلم و عضو تحریریه مجله رشد مدرسه فردا

معلم عامل تغییر است نه دانش آموز

آن چیزی که باید تغییر کند مدرسه است و پس از آن است که آموزش تغییر می‌کند. مادامی که مدرسه تغییر نکند هیچ اتفاقی نمی‌افتد. آنچه که در مدرسه باید تغییر کند، معلم است. اصولاً تمرکز بر تغییر دانش آموزان است. حالا باید از خود بپرسیم، چرا به معلم به عنوان عامل تغییر توجه نمی‌کنیم؟

امیرحسین سعیدی نایینی

رئیس اسبق نظام منفی ICT

اولویت اول، بهبود پهنای پاند

بسیاری از افراد زمانی که درباره فناوری اطلاعات سخن می‌گویند تنها به اثرات منفی آن می‌پردازند اما گاز و برق هم در کنار مزایا، مضراتی دارند. به گمان بنده با رویکرد همزمانی فرهنگ‌سازی و بهره‌گیری از تکنولوژی می‌توان این ابزار را در راه تحقق عدالت آموزشی به کار گرفت. از مشکلات اساسی در کشورمان، مسأله پهنای باند است. پهنای باند باید ارزان، سریع و قابل دسترس باشد؛ بنابراین به عنوان یک اولویت ما باید تمرکز خود را روی پهنای باند قرار داده و آن را جدی بگیریم.

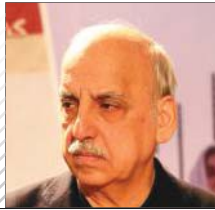
مهناز حمیدی

معلم منتخب استان مرکزی

تقویت نگرش مدیران به ICT

ما با چالش‌های عمده‌ای در زمینه هوشمندسازی و استفاده بهینه از فناوری اطلاعات در آموزش مواجهیم. عدم آمادگی کامل نظام آموزشی برای بهره‌برداری مناسب از فناوری‌های نوین، عدم نگرش مثبت معلمان به استفاده از فناوری اطلاعات در کلاس درس از جمله این چالش‌هاست. برای برطرف کردن این چالش‌ها نیاز به تقویت نگرش مثبت مدیران مدارس نسبت به بهره‌گیری از فناوری اطلاعات و تغییر در شیوه‌ها و راهبردهای سنتی یادگیری-یادگیری به سمت استفاده از فناوری اطلاعات، داریم.

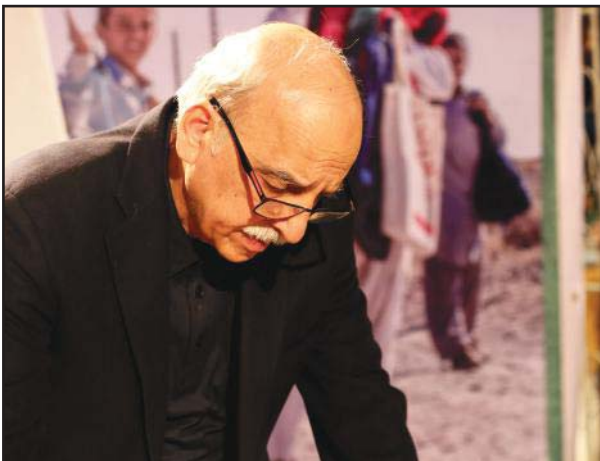

حسین عبده تبریزی

مدرس اقتصاد دانشگاه شریف

عدالت آموزشی یعنی مدرسه محوری

ساختار بازار در آموزش و پرورش می‌تواند کمک کند و در عین حال دولت نیز باید همراه باشد. باید به سمت بودجه‌محوری و مدرسه‌محوری در مدرسه حرکت کنیم تا کارآمدی آموزش و پرورش بیشتر شود. عدالت آموزشی نسبت مهمی با مدرسه‌محوری دارد. این فرایند باید آرام و تدریجی باشد تا از ساختارهای دولتی تخصیص منابع گذر کنیم.

راهکارهای عملیاتی گاهش تمرکز در آموزش پرورش

محمود مهر محمدی

رئیس دانشگاه فرهنگیان

به سمت حمایت تقاضا محور

نیازمند ساختاری غیر رانتی و غیر دولتی برای آموزش هستیم. این با خصوصی‌سازی متفاوت است به دلیل اینکه دولت نظارت فرایندی و برآیندی می‌کند. جلب مشارکت مردم باید از دیگر اولویت‌های آموزش و پرورش باشد. این ایده در تضاد با اصل ۳۰ قانون اساسی و رایگان بودن آن نیست بلکه دولت باید حمایت‌های تقاضامحور را در اولویت قرار دهد که دهک‌های آسیب‌پذیر را مورد پوشش قرار دهد.

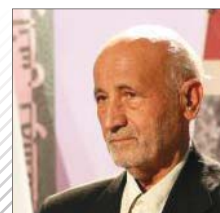

محمود امانی تهرانی

مدیر دفتر تالیف کتب درسی

۱۰ تا ۲۰ درصد آموزش باید در اختیار استان‌ها باشد

سند تحول بنیادین و سند ملی برنامه درسی دو برنامه و سند اصلی هستند که شفافیت را به آموزش و پرورش بازگرداند. بند ۵-۵ سند تحول اشاره می‌کند که ۱۰ تا ۲۰ درصد آموزش باید در اختیار استان‌ها و مناطق قرار گیرد. بند ۱۳ برنامه درسی ملی متذکر می‌شود که در آموزش‌های مدرسه‌ای دو کلاس ۵۰ ساعته آموزشی باید با فضای آزادتری نسبت به برنامه رسمی درسی در مدرسه ارائه شود. برای عملیاتی کردن این دو بخش مهم، قدم‌های زیادی برداشته شده است.

احمد صافی

رئیس سازمان بازنشستگی آموزش و پرورش

اولین راه حل، تعمیم آموزش پیش دبستانی

اولین راه حل جهت ارتقای سطح آموزشی کشور، تعمیم آموزش پیش دبستانی در کل نقاط کشور، بالاخص مناطق دوزبانه و مناطق محروم است. اساس آموزش مبتنی بر مدرسه است و وجود فضای فیزیکی که در حکم بستری برای آموزش است از ملزومات اولیه است. پس از آن است که باید به رشد عاطفی کودک در فضای مدرسه رسیدگی شود. همچنین مانند الگویی که وزارت بهداشت در پیش گرفته است، باید تیم‌های تخصصی برای اعزام به مناطق محروم و پاسخگویی به سوالات معلمان، مدیران، خانواده‌ها و دانش‌آموزان در نظر گرفته شود.

گنار مهران

هیئت علمی علوم تربیتی الزهرا (س)

آموزش دوزبانه، حداقل در دوره دبستان

بی عدالتی در آموزش زمانی رخ می‌دهد که محتوای آموزش ما، تفاوت و تنوع را نادیده می‌گیرد. عدم توجه به تفاوت‌های اجتماعی در محتوای آموزشی، موجب باز شدن مسیر تبعیض در جامعه است. در حل مسائل فوق می‌توانیم سه نکته را یادآور شویم: ۱- مشارکت فعال معلمان در تهیه محتوای درسی ۲- وجود دو زبانگی در آموزش رسمی حداقل در دوره دبستان ۳- تألیف کتابی با نام «سرزمین ما ایران» برای تمام دانش‌آموزان، به جای تألیف کتاب خاص برای استان‌ها و یا تخصیص چند درصد از کتاب به مسائل استانی.

محمد امین قانعی راد

رئیس انجمن جامعه‌شناسی ایران

منطق مدرسه، دانایی است، نه ثروت و قدرت

مهم‌ترین کارکرد مدرسه، کارکردی اجتماعی است و نه اقتصادی و نه حتی تربیت نیروی انسانی. این معنا از آموزش به عنوان مدلی برای جامعه، از بین رفته است. در واقع مدرسه مدل سومی است در برابر غلبه دو منبع ثروت و قدرت که تلاش می‌کنند تا بر جامعه نفوذ کنند. منطق مدرسه دانایی است در برابر منطق ثروت و قدرت. مدرسه مدلی از زندگی اجتماعی است که اساساً طبقاتی و بر مبنای قدرت و ثروت نیست بلکه مبتنی بر نوعی مناسبات انسانی و اجتماعی است. فرایند ارتباط با بروکرسی و بازار دو فرایندی است که مدرسه را تهدید می‌کند.

فریبا عدلی

هیئت علمی علوم تربیتی دانشگاه الزهرا (س)

گذر از ساختار هرمی به شبکه‌ای

نظام آموزشی مسئولیتی بالاتر از خواندن و نوشتن نسبت به جامعه دارد و آن مسئولیت اخلاقی است. تمرکززدایی، راهبردی برای نیل به این هدف است. تمرکززدایی باید همه جانبه باشد و در نهایت به استقلال مدرسه منتهی شود. در این مسیر مدیران آموزش باید مهارت‌های لازم را کسب کنند. همین‌طور نظام اداری آموزش و پرورش از ساختار هرمی به سمت شبکه‌ای شدن برود. از دیگر راهکارهای تمرکززدایی شفافیت مالی است که نیاز است در سیستم آموزشی ما اتفاق بیفتند

احمد براهویی تژاد

معلم منتخب استان سیستان و بلوچستان

چرا هنوز نابرابری باز تولید می‌شود؟

سؤال اصلی این است که، فلسفه وجودی نهادها و سازمان‌هایی که موظف شدند مالیات مستقیم و مالیات بر ارزش افزوده به نفع توسعه عدالت آموزشی با اولویت مناطق محروم پرداخت کنند، چیست؟ اگر فلسفه وجودی‌شان کاهش فاصله طبقاتی است، اگر خدمت به محرومین یا بهتر بگوییم کم‌برخورداران است پس چگونه است که نابرابری همچنان باز تولید می‌شود؟